

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.15.0040.F

RIJKSINSTITUUT VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling,

Mr. Geoffroy de Foestraets, advocaat bij het Hof van Cassatie,

tegen

BABYLISS FACO bvba

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Luik van 12 december 2014.

Advocaat-generaal Jean Marie Genicot heeft op 9 december 2015 een conclusie neergelegd ter griffie.

Afdedingsvoorzitter Christian Storck heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Jean Marie Genicot heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert een middel aan dat luidt als volgt:

Geschonden wettelijke bepalingen

- *artikel 14, §1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;*
- *artikel 19, §2, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;*
- *artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;*
- *de artikelen 19, 20, 25 en 26 van het Gerechtelijk Wetboek;*
- *de artikelen 6, 2051, 2052 en 2056 van het Burgerlijk Wetboek.*

Aangevochten beslissingen

Het arrest verklaart het hoger beroep van de verweerster ontvankelijk en gegrond, wijzigt het beroepen vonnis, doet uitspraak bij wege van nieuwe bepalingen en veroordeelt de eiser om de hoofdsom van 4.607,67 euro aan de verweerster terug te betalen als onverschuldigd betaalde sociale bijdragen, vermeerderd met de interesten en de kosten, om de volgende redenen:

“De heer V. heeft recht op zijn compensatoire opzeggingsvergoeding op grond van de dadingsovereenkomst tussen de partijen, niet alleen in strikte naleving van artikel 82, §3, maar ook van artikel 82, §1, van de wet van 3 juli 1978 dat een minimumopzeggingstermijn bepaalt;

Het recht op een compensatoire opzeggingsvergoeding wordt immers ofwel door de rechter bepaald, ofwel door de overeenkomst van de partijen voor zover de compensatoire vergoeding niet lager is dan het wettelijke minimum;

Het recht van de werknemer is dus het gevolg van een gerechtelijke beslissing met kracht van gewijsde ofwel van het akkoord van de partijen;

Luidens artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978 wordt geen enkele hiërarchie vastgesteld tussen een rechterlijke beslissing – geen eindbeslissing want vatbaar voor hoger beroep – en een overeenkomst die akte neemt van het akkoord van de partijen;

In de zin van artikel 2044 van het Burgerlijk Wetboek heeft de dading precies tot doel een definitief en minnelijk einde te stellen aan het geschil tussen de heer V. en het bedrijf met strikte naleving van hun wettelijke verplichtingen, aangezien de heer V. daadwerkelijk een compensatoire opzeggingsvergoeding heeft ontvangen overeenkomstig artikel 82, § 1 en 3 van de wet van 3 juli 1978, inclusief het bedrag ervan;

[...] De dading vindt immers zijn grond in artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978. Die dading weerspiegelt de wil van de partijen om het bedrag van de compensatoire opzeggingsvergoeding definitief vast te stellen en daardoor een hoger beroep te vermijden;

Het vonnis van de arbeidsrechtbank had geen kracht van gewijsde en was bijgevolg vatbaar voor hoger beroep of dading;

De partijen hebben tot een dading besloten;

Die dading heeft voorrang op het vonnis van de arbeidsrechtbank krachtens artikel 2052 van het Burgerlijk Wetboek aangezien de dading tussen partijen kracht van gewijsde heeft in hoogste aanleg;

Het arbeidshof oordeelt, met toepassing van de voornoemde wetsbepalingen, dat de door de verweerster verschuldigde bijdragen berekend moeten worden op het werkelijk opeisbaar bedrag van zes maanden en niet op negen maanden zoals de eiser verkeerdelijk vordert”.

Grievens

Krachtens artikel 14, §1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, worden de bijdragen voor sociale zekerheid berekend op grond van het loon van de werknemer, en overeenkomstig de tweede paragraaf van die bepaling wordt het begrip loon bepaald bij artikel 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers.

Volgens artikel 19, §2, van het koninklijk besluit van 28 november 1969, worden die sociale zekerheidsbijdragen ook berekend op “ de aan de werknemers verschuldigde vergoedingen, wegens de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever;

Artikel 82 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten bepaalt in de versie die van toepassing is op de feiten het volgende:

“§2. Wanneer het jaarlijks loon niet hoger is dan 16 100 EUR bedraagt de opzeggingstermijn welke door de werkgever moet worden in acht genomen, ten minste drie maanden voor de bedienden die minder dan vijf jaar in dienst zijn.

Deze termijn wordt vermeerderd met drie maanden bij de aanvang van elke nieuwe periode van vijf jaar dienst bij dezelfde werkgever.

Indien de opzegging wordt gegeven door de bediende, worden de in het eerste en tweede lid bedoelde termijnen van opzegging tot de helft teruggebracht zonder dat ze drie maanden mogen te boven gaan.

§ 3. Wanneer het jaarlijks loon 16 100 EUR overschrijdt, worden de door de werkgever en de bediende in acht te nemen opzeggingstermijnen vastgesteld hetzij bij overeenkomst, gesloten ten vroegste op het ogenblik waarop de opzegging wordt gegeven, hetzij door de rechter.

Indien de opzegging wordt gegeven door de werkgever, mag de opzeggingstermijn niet korter zijn dan de in § 2, eerste en tweede lid, vastgestelde termijnen”.

De heer V. werd op 6 februari 2006 ontslagen terwijl hij vanaf 11 juni 1999 voor de verweerster is begonnen werken (advies van het auditoraat-generaal van 24 oktober 2014).

Volgens het vonnis van de arbeidsrechtbank te Gent van 1 december 2008 was er geen enkele betwisting tussen partijen over het feit dat de heer V. tot de categorie van de hogere kaderleden behoorde bedoeld bij het voornoemde artikel 82, §3.

De opzegging waarop de heer V. recht had moest dus vastgesteld worden hetzij bij overeenkomst tussen de partijen hetzij, bij ontstentenis, door de rechter.

In dit geval heeft de arbeidsrechtbank te Gent, bij ontstentenis van een akkoord tussen partijen, in zijn vonnis van 1 december 2008, de opzeggingstermijn waarop de heer V. recht heeft, vastgesteld op negen maanden.

Het vonnis van 1 december 2008 werd weliswaar niet betekend maar het is niettemin een eindvonnis, in zoverre daarmee de rechtsmacht van de rechter over de litigieuze kwestie van de opzeggingstermijn die aan de heer V. moet worden toegekend als gevolg van zijn ontslag om dringende reden, volledig is uitgeoefend (artikel 19 van het Gerechtelijk Wetboek).

Iedere eindbeslissing heeft gezag van gewijsde vanaf de uitspraak en het gezag van het rechterlijk gewijsde blijft bestaan zolang de beslissing niet ongedaan is gemaakt (de artikelen 25 [lees: 24] en 26 van het Gerechtelijk Wetboek).

Luidens artikel 20 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen middelen van nietigheid niet worden aangewend tegen vonnissen. Deze kunnen alleen worden vernietigd door de rechtsmiddelen bij de wet bepaald.

Het vonnis van 1 december 2008 beslist dat de onderneming een compensatoire opzeggingsvergoeding die overeenstemt met negen maanden aan de heer V. verschuldigd is.

Dat vonnis werd teniet gedaan.

De partijen hebben weliswaar later een dading gesloten waarbij de heer V. akkoord gaat af te zien van een deel van de compensatoire vergoeding die hem verschuldigd is en deze te beperken tot zes maanden.

Krachtens artikel 2052 van het Burgerlijk Wetboek, heeft die dading tussen de verweerster en de heer V. weliswaar gezag van gewijsde in hoogste aanleg, maar de vordering waarover het arbeidshof uitspraak moest doen betrof niet de uitwerking van een dergelijke dading tussen die partijen maar uitsluitend de berekeningsbasis van de sociale zekerheidsbijdragen op grond van artikel 14, §1, van de wet van 27 juni 1969 en van artikel 19, §2, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 die van openbare orde zijn.

Krachtens artikel 19, §2, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 worden die sociale zekerheidsbijdragen berekend “op de aan de werknemers verschuldigde vergoedingen, naar aanleiding van de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door

de werkgever” en artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978 bepaalt dat de door de werkgever en de bediende in acht te nemen opzeggingstermijnen worden vastgesteld hetzij bij overeenkomst, gesloten ten vroegste op het ogenblik waarop de opzegging wordt gegeven, hetzij door de rechter”.

Hoewel, zoals het arrest oordeelt, “luidens artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978, geen enkele hiërarchie wordt vastgesteld tussen een rechterlijke beslissing – geen eindbeslissing want vatbaar voor hoger beroep – en een overeenkomst die akte neemt van het akkoord van de partijen”, wordt het recht op een overeenstemmende compensatoire opzeggingsvergoeding, wanneer de door de werkgever in acht te nemen opzeggingstermijn door de rechter vastgesteld is omdat er geen akkoord tussen partijen is, aan de werkgever toch door dat vonnis toegekend.

De sociale zekerheidsbijdragen moeten dus in principe op dat bedrag worden berekend.

Dat bedrag werd bij vonnis vastgesteld en dat vonnis werd niet gewijzigd: de verweerster heeft in de later gesloten dading zelfs berust in dat vonnis.

De partijen zijn het in de dading van 2 april 2009 weliswaar eens over de betaling van een lagere vergoeding en die dading heeft tussen hen gezag van gewijsde in laatste aanleg.

Maar het vonnis van 1 december 2008 heeft, ten aanzien van de eiser voor de berekening van de sociale bijdragen, definitief beslist dat de heer V. recht had op een compensatoire opzeggingsvergoeding van negen maanden en dat de partijen berust hebben in die beslissing, wat het definitieve karakter ervan bekrachtigt.

De verweerster en de heer V. konden weliswaar onderling een dading sluiten over de gevolgen van het vonnis dat, met toepassing van artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978 de door de werkgever verschuldigde opzeggingsvergoeding heeft vastgesteld op grond waarvan de sociale zekerheidsbijdragen verplicht moeten worden berekend. Maar, hoewel de vaststelling van de vergoeding bij akkoord tussen de partijen de voorrang krijgt, vanaf het tijdstip waarop de rechter die bepaald heeft, precies omdat de partijen niet akkoord gingen, moet die beslissing primeren op een later akkoord van de partijen wanneer de beslissing van de rechter niet teniet is gedaan noch gewijzigd. Dat is des te meer het geval wanneer de eiser, zoals in dit geval, geen partij bij die overeenkomst is, die dus niet tegen hem kan worden opgeworpen (artikel 2051 van het Burgerlijk Wetboek).

Het arrest overweegt vergeefs dat een dading over een geding dat reeds beëindigd is door een vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan, volgens artikel 2056 van het Burgerlijk Wetboek, geldig is enkel op voorwaarde dat de bij het vonnis betrokken partijen kennis ervan droegen zoals hier het geval is.

Zoals hierboven uiteengezet is, is een dergelijke dading gewettigd onder de partijen maar niet tegenstelbaar aan de eiser.

De partijen konden met die dading onder elkaar de opeisbaarheid in vraag stellen van de compensatoire opzeggingsvergoeding zoals die was vastgesteld door het vonnis van de

arbeidsrechtbank te Gent, maar die dading kan niet leiden tot vermindering van het bedrag van de verschuldigde sociale bijdragen op de compensatoire opzeggingsvergoeding dat door dat vonnis vastgesteld is.

De verweerster en de heer V. konden meer bepaald een dading sluiten over het geschil tussen hen waarbij de eiser geen partij was, maar ze konden geen dading sluiten over het bedrag van de aan de eiser verschuldigde sociale bijdragen als gevolg van het vonnis van de arbeidsrechtbank te Gent.

Met andere woorden, de dading tussen de verweerster en de heer V. heeft voor hen gezag van gewijsde, maar zij is niet tegenstelbaar aan de eiser en heeft geen enkel gezag van gewijsde jegens hem (de artikelen 2051 en 2052 van het Burgerlijk Wetboek).

Bovendien kan, krachtens artikel 6 van het Burgerlijk Wetboek, aan de wetten die de openbare orde en de goede zeden betreffen, door bijzondere overeenkomsten geen afbreuk worden gedaan. Het niet gewijzigde vonnis dat krachtens het voornoemde artikel 82, §3, het bedrag bepaalt waarop de sociale bijdragen moeten worden berekend heeft kracht van een wet van openbare orde en kan bijgevolg door een dading niet gewijzigd worden.

Het arrest dat beslist dat de op 2 april 2009 ondertekende dading tussen de verweerster en de heer V. voorrang heeft op het vonnis van de arbeidsrechtbank te Gent van 1 december 2008 voor de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen schendt bijgevolg artikel 14, §1, van de wet van 27 juni 1969 en artikel 19, §2, van het koninklijk besluit van 28 november 1969, die voorschrijven dat de sociale zekerheidsbijdragen moeten berekend worden op de opzeggingsvergoeding die de werkgever aan de werknemer verschuldigd is, en ook artikel 82, §3, van de wet van 3 juli 1978 dat bepaalt dat bij ontstentenis van een overeenkomst tussen partijen, de door de werkgever in acht te nemen opzeggingstermijn, gesloten ten vroegste op het ogenblik waarop de opzegging wordt gegeven, vastgesteld wordt door de rechter, en eveneens de artikelen 19, 20, 25 en 26 van het Gerechtelijk Wetboek, aangezien de rechter in dit geval de door de verweerster in acht te nemen opzeggingstermijn precies wegens ontstentenis van een akkoord onder de partijen bij vonnis van 1 december 2008 vastgesteld heeft op negen maanden en dat vonnis zijn gezag van gewijsde behoudt in zoverre het noch nietig verklaard, noch vernietigd is.

Het arrest oordeelt dat de dading tussen de verweerster en de heer V. tegenstelbaar is aan de eiser en gezag van gewijsde heeft ten overstaan van laatstgenoemde en schendt bijgevolg zowel de artikelen 2051, 2052 en 2056 van het Burgerlijk Wetboek als artikel 6 van datzelfde wetboek.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Als een eindbeslissing over een geschil gewezen werd die alsnog vatbaar is voor hoger beroep en de procespartijen vervolgens een overeenkomst sluiten om dat

geschil te beëindigen waarbij de ene partij afziet van de rechten die ze door die beslissing verkrijgt en de andere van het instellen van hoger beroep, geldt hun dading ten aanzien van derden die de uitwerking ervan tussen de contracterende partijen moeten erkennen.

Daaruit volgt dat, wanneer de dading, krachtens artikel 2051 Burgerlijk Wetboek, enkel voor de partijen het recht doet ontstaan de herhaling van het geschil te beletten, derden niet meer kunnen stellen dat de rechten van die partijen of van een van hen bepaald worden door het vonnis waarover de dading is gesloten.

Aangezien het voorwerp van die dading niet buiten de zaken valt waarover men kan beschikken, tast de omstandigheid dat de rechten waarop derden aanspraak maken de openbare orde raken, hun verplichting niet aan de externe uitwerking van de dading te eerbiedigen.

Het middel dat uitgaat van het tegendeel, faalt naar recht.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Aldus geoordeeld door het Hof van Cassatie, derde kamer, te Brussel, door afdelingsvoorzitter Christian Storck, de raadsheren Didier Batselé, Martine Regout, Mireille Delange en Marie-Claire Ernotte, en in openbare terechtzitting van 18 januari 2016 uitgesproken door afdelingsvoorzitter Christian Storck, in aanwezigheid van advocaat-generaal Jean Marie Genicot, met bijstand van griffier Patricia De Wadripont.

Vertaling opgemaakt onder toezicht van afdelingsvoorzitter Eric Dirix en overgeschreven met assistentie van griffier Vanessa Van de Sijpe.

De griffier,

De afdelingsvoorzitter,

Verzoekschrift

NIET VERBETERDE KOPIE